

VYVÁŽENÁ CIRKEV

Pojem "vyvážený" alebo "vyváženosť" (preklad z anglického *balanced*), nepovažujem vždy za pozitívny, hoci ho používam v nadpise tohto článku. Súhlasím s Michaelom Griffithsom, ktorý sa sťažuje, že tento pojem je často používaný na zakrytie polovičatosti, vlažnosti a ľahostajnosti. Správny kresťan predsa nie je žiadny fanatik ani extrémista a má *vyváženú* teológiu a *vyvážený* životný štýl. Niekedy sa takto "vyvažuje" posvätenie trochu hriechu, duchovná horlivosť trochu lenivosti, láska k Bohu trochu lásky k svetu ap.

Ak v posvätení, duchovnej odovzdanosti, či v láske k Bohu nemožno hovoriť o potrebe vyváženosti, sú iné oblasti, kde je vyváženosť nutná. Mnoho ľudských prežívaní alebo činností sa skladá z akýchsi navzájom sa dopĺňujúcich "dvojíc". Napr. bdenie-spánok, práca-odpočinok, hovorenie-počúvanie, spoločenstvo-samota, pestrosť-hĺbka ap. Aj z biblického popisu života cirkvi vyplýva, že aj v ňom jestvujú podobné "dvojice" javov, ktoré sa musia vzájomne dopĺňovať. Napr. povzbudzovanie-napomínanie, pastorálka-diakonia, vďaky-prosby, zvestovanie-vyučovanie, "záračno"- "normálno", spiritualita-intelekt atď.

V ďalšom som v troch častiach zhrnul niekoľko oblastí, v ktorých sa dnes cirkevné skupiny správajú "nevyvážene". Obyčajne ide o známy zákon akcie-reakcie. (Ak je jedna časť anti-charizmatická, reakcia bude anti-intelektualistická, prípadne anti-liturgická.)

Dôležitá poznámka: tieto dvojice sa v cirkevnom živote nedajú od seba celkom oddeliť a bolo by nerozumné strnúlo ich rozlišovať a separovať. Ak ich ale vôbec nepoznáme, ľahko zabudneme, že jednostrannosť unavuje.

1. VEĽKÉ A MALÉ ZHROMAŽDENIE CIRKVI

Cirkev (*ekklésia*) sa zhromažďuje a práve na jej zhromaždeniach sa odohráva veľmi významná časť jej života. (Napriek tomu, že sa často zdôrazňuje, že život kresťana má mať ťažisko doma a na pracovisku.) Prvá cirkev sa schádzala v chráme a po domoch. Pre tieto dva typy zhromaždení sú vhodné na rôzne, vzájomne sa dopĺňujúce, činnosti cirkvi.

1 Cirkev ako Tela a cirkev ako jednotlivé orgány Tela

Veľké zhromaždenie má prirodzene slávnostnejší charakter a cirkev sa tu rada spája do spoločnej oslavy Boha Tela skrze jeho Hlavu - Ježiša Krista. Uvedomenie jednoty Božieho ľudu a mohutnosť spoločného chválospevu a spoločných modlitieb je vyjadrením Božej moci, ktorú vložil do svojej armády - Cirkvi. Svedectvá a modlitebné príhovory majú byť jasné celému Telu a nesmú vzbudzovať rozpaky, ktoré neprispievajú k oslave Božej.

Malé zhromaždenie (obyčajne v domácnosti) je vhodné na sústredenie sa na jednotlivé orgány Tela - členov cirkvi. Každodenné problémy a (opakujúce sa) hriechy, modlitby za veci, ktoré je potrebné podrobne a zdĺhavo vysvetľovať, pochybnosti o učení a nejasnosti vo vzťahoch medzi bratmi a sestrami - všetko toto sa v zásade má preberať na malých zhromaždeniach, ktoré sa zaoberajú funkčnosťou každého orgánu Tela osobitne.

2 Kázanie a diskusia

Veľké zhromaždenie je miestom pre zvestovanie Evanjelia, vyučovanie a jasné odovzdanie posolstva Božieho Slova. Slovo spoza kazateľne musí znieť ako poľnica, ktorá vyzýva do boja. Ak znie nejasne, váhavo alebo dokonca pochybovačne, ľudia sú zmätení alebo spia.

Na diskusiu o nejasných otázkach teológie je vhodné malé zhromaždenie, kde sa dá s vysvetlením nesúhlasiť a do rozhovoru sa môžu zapojiť všetci prítomní. Pri preberaní jednotlivých častí Písma je možné využiť bohatstvo skúseností a posolstvo Ducha cez každého člena cirkvi.

3 Služba charizmami a budovanie charizmatikov

Na veľkých zhromaždeniach nie je vhodné "testovať" charizmy. Skúšať, či niekto má napr. dar múdrosti alebo dar uzdravovania môže mať veľmi neblahé následky pre "obete" takýchto testov. Do práce (obzvlášť s použitím chariziem) majú byť zapojení čo najzrejší pracovníci, ktorých slovo a viera je overená kontrolou a skúsenosťou celej cirkvi.

Ak má cirkev rásť v oblasti darov Ducha, musí pripustiť nezrelé pokusy, prípadne omyly "začínajúcich charizmatikov". Prirodzeným prostredím pre ich výchovu je úzke spoločenstvo malej skupiny veriacich, ktorí môžu povzbudiť k odvahe plachých a skritizovať chyby nesebakritických.

---

¹ Pod "veľkým zhromaždením" mám na mysli každé zhromaždenie, v ktorom sa nemôže účinne každý zapojiť do diania. Obyčajne je to každé zhromaždenie nad 15-20 ľudí.

2. CHARIZMATICKÉ A MANAŽÉRSKE VEDENIE CIRKVI

1 Vedenie Duchom a plán práce

Cirkev je vedená Duchom Svätým, čo však neznamená, že vypína rozum a nerozmýšľa. Biblický model počíta s jasným plánom práce vytvoreným vedením cirkvi, ktorý však môže byť kedykoľvek vyzdvihnutý ak sa spoľahlivo (toto je ťažké!) prejaví Duch, ktorý v konkrétnej situácii žiada niečo iné. Nemusí to znamenať, že pôvodný plán nebol "duchovný", ale Duch nezjavuje všetky budúce podrobnosti tak, aby už nebolo potrebné nikdy nič zmeniť alebo prispôbiť.

2 Spontánnosť Ducha a časový rozvrh bohoslužieb (zhromaždenia)

Podobne je to s každým zhromaždením cirkvi. Zhromaždenia, ak majú za niečo stáť, musia byť vedené Duchom. Ak sú však bez programovej prípravy a "čaká sa na Ducha", stáva sa, že dopadajú veľmi neslávne. Zodpovední musia (pod vedením Ducha Svätého!) zhromaždenie čo najdôslednejšie vopred pripraviť, ale počas zhromaždenia musia byť pripravení na vanutie Ducha smerom, ktorým sám chce. Ak nedokážu spoľahlivo rozoznať Ducha od ducha, alebo telesnosti, je skoro vždy lepšie, ak ostane pri pôvodnom pláne.

3 Proroci a biskupi

Starým problémom cirkvi je spor medzi prorokmi a dozorcami (biskupmi), prejavmi Ducha a vedením hierarchickou štruktúrou. Organizačná štruktúra cirkvi musí byť biblicky jasná s pridelenou oblasťou zodpovednosti každému vedúcemu pracovníkovi, ale musí byť pripravená na prorocké zásahy, ktoré ju nerešpektujú. Pritom nemusí ísť o štruktúru, ktorá tu nie je z Božej vôle, ale Duch upozorňuje, že On má vo vedení cirkvi zvrchované právo a zvrchovanú zodpovednosť. Najťažšie je naučiť sa s úctou počítať a zaobchádzať s oboma spôsobmi vedenia.

3. POSLANIE CIRKVI PRE NEVERIACICH A VERIACICH

Cirkev sa historicky vždy delila na skupiny zamerané na posvätený život od sveta oddelenej cirkvi a skupiny zamerané na oslovenie a reformu sveta podľa Božieho Slova.

1 Slovo pre svet a Slovo pre cirkev

Biblické poslanstvo je určené aj pre svet aj pre cirkev. Ak sa všetky kázne a vyučovanie v cirkvi robí s evanjelizačným zámerom, Božie deti nerastú, len sa neustále znovu a znovu rozhodujú pre pokánie. Ak sa naopak všetko zameriava na rast v posvätení, ľahko dôjde k nezdravému ponoreniu do vlastného vnútra a k strate vďaka za to, čo Boh už v živote kresťana urobil. Vedenie cirkvi by malo pozorne sledovať čo sa komu zvestuje. Výnimky si, ako vždy, Duch vyhradzuje, ale vedenie to nezbavuje zodpovednosti pozorovať (dozerať - gr. *episkopó* - odtiaľ *biskup*).

2 Čas pre svet a čas pre cirkev

Podobne ako tématická vyváženosť by mala jestvovať aj časová vyváženosť medzi zameraním služby svetu a služby veriacim. Zsvätenie každej novej chvíle evanjelizácii môže viesť k takej únave, že veriaci si navzájom prestanú prejavovať lásku (napr. vzájomnou fyzickou pomocou). Pritom toto je znamenie, podľa ktorého svet má spoznať, že cirkev je spoločenstvo učeníkov Ježišových. Opačne, ak celý čas veriaci trávajú za múrmi kostola alebo svojich domácností a študujú si navzájom "bielka očí", vytvoria geto, ktoré nie je schopné prijať nič nového a odlišného. Správny postoj by bolo možné vyjadriť asi takto: v cirkvi pôsobíme nato, aby cirkev pôsobila vo svete, vo svete pôsobíme nato, aby svet (samozrejme po obrátení) pôsobil v cirkvi.

3 Evanjelizácia príťažlivosťou a evanjelizácia rozptýlením

Často sa zdôrazňuje poslanie cirkvi ísť do sveta a nečakať, kým svet príde do zhromaždenia cirkvi. Aj tu je treba dať si pozor na jednostrannosť. Ježiš použil okrem pripodobnenia veriacich k soli (rozptýlenie medzi svet a ozdravujúce účinky) aj pripodobnenie k mestu ležiacemu na kopci. Takéto mesto príťahuje a je svedectvom tým, že ho možné zďaleka vidieť. Kresťania sú síce poslaní do sveta, aby v ňom kontaktne pôsobili, a tak šírili Evanjelium. To však nevyklučuje, že ich spoločný život v cirkvi bude dobre rozvinutý a pozoruhodne príťažlivý. Časť členov cirkvi potrebuje počuť dôraz na význam vzťahov v rámci zboru, druhá časť potrebuje povzbudenie k nadväzovaniu kontaktov s neveriacimi.

Nakoniec chcem zdôrazniť, že cirkev je živý organizmus. Vyváženosť si nemôžeme predstavovať ako rovnakú hmotnosť ingrediencií na jednej aj druhej strane váh. Ide o dynamickú rovnováhu, ktorá môže byť dočasne veľmi silne vychýlená nejakým smerom, ak to Duch Kristov uznáva za vhodné.

Pavel Hanes